

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

03 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Țurcan Anatolie, Toma Nadejda, Cobzac Elena, Plămădeală Ghenadie,

juducând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Basisto Ghenadie în numele inculpaților Budeanu Dan și Micușa Pavel, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 iulie 2021, în cauza penală în privința lui

Budeanu Dan xxxx

Micușa Pavel xxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 13.11.2017 – 26.11.2018;

Instanța de apel: 18.01.2019 – 14.07.2021;

Instanța de recurs: 11.11.2021 – 03.05.2022.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei din 26 noiembrie 2018, Budeanu Dan a fost achitat de sub învinuirea înaintată în baza art.151 alin.(4) Cod penal, din motiv că nu există fapta infracțiunii.

Procesul penal în privința lui Budeanu Dan învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.179 alin.(2) Cod penal, a fost încetat în legătură cu retragerea plângerii de către partea vătămată.

Micușa Pavel a fost achitat de sub învinuirea înaintată în baza art.151 alin.(4) Cod penal, din motiv că nu există fapta infracțiunii.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a reținut că Budeanu Dan este învinuit că a comis fapta de vătămare intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață, vătămare care a provocat decesul victimei, în următoarele circumstanțe:

La data de 26.12.2015, aproximativ ora 22:30, Budeanu Dan împreună cu Micușa Pavel, au plecat la domiciliul consăteanului Hanganu Andrei, în satul Cotiujenii Mici, raionul Sîngerei, și pe motiv că îl suspectau în sustragerea unor bunuri de la ruda Ifodi Galina, i-a aplicat lovituri cu mâna în față. Ulterior l-au condus pe Hanganu Andrei la domiciliul lui Ungureanu Serghei din același sat, unde intenționat, i-au aplicat mai multe lovituri cu mâinile și picioarele peste corp și cap.

Ca rezultat al acestor acțiuni, Hanganu Andrei a contractat vătămări corporale sub

formă de trauma craniu-cerebrală închisă cu hematom subdural, hemoragie subarahnoidală, contuzie cerebrală, edem cerebral, compresie cerebrală, hemoragie în țesuturile moi regiunea occipitală, excoriație regiunea occipitală, echimoză și excoriație față, brațul stâng, care conform raportului de expertiză medico-legală nr.2D din 12.02.2016 a Secției Sîngerei Centrului de medicină legală, se atribuie la vătămări grave. La 29.12.2015 Hanganu Andrei a fost internat în ÎMSP "Spitalul raional Sîngerei", unde la 03.01.2016 ca rezultat al vătămărilor grave a decedat.

Acțiunile inculpatului Budeanu Dan, au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art.151 alin.(4) Cod penal, vătămarea intenționată gravă a integrității corporale, adică vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață, vătămare care a provocat decesul victimei.

Tot el, Budeanu Dan, la data de 26.12.2015, aproximativ ora 23:00, pe motiv că îl suspecta pe Ungureanu Serghei Anton în sustragerea unor bunuri de la ruda Ifodi Galina, a mers la domiciliul acestuia, din satul Cotiujenii Mici, raionul Sîngerei, și fără acordul persoanelor care erau domiciliat în acea locuință, a intrat în casă și în timp ce feciorul stăpânului Ungureanu Nicolae dormea, cu forța l-a scos în hol, unde intenționat i-a aplicat lovituri cu pumnul în regiunea feței, iar în timp ce victima îi cerea să iasă din domiciliu, l-a scos forțat din casă îmbrâncindu-l la pământ și i-a aplicat mai multe lovituri cu picioarele peste corp, provocându-i dureri fizice. Ca rezultat, s-a încălcat dreptul lui Ungureanu Nicolae la inviolabilitatea de domiciliu.

Micușa Pavel este învinuit că a comis fapta de vătămare intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață, vătămare care a provocat decesul victimei, în următoarele circumstanțe:

La data de 26.12.2015, aproximativ ora 22:30, Micușa Pavel împreună cu Budeanu Dan, au plecat la domiciliul consăteanului Hanganu Andrei, în satul Cotiujenii Mici, raionul Sîngerei, și pe motiv că îl suspectau în sustragerea unor bunuri de la ruda Ifodi Galina l-au condus pe Hanganu Andrei la domiciliul lui Ungureanu Serghei din același sat, unde acționând de comun cu Budeanu Dan, intenționat, i-au aplicat mai multe lovituri cu mâinile și picioarele peste corp și cap.

Ca rezultat al acestor acțiuni Hanganu Andrei a contractat vătămări corporale sub formă de trauma craniu-cerebrală închisă cu hematom subdural, hemoragie subarahnoidală, contuzie cerebrală, edem cerebral, compresie cerebrală, hemoragie în țesuturile moi regiunea occipitală, excoriație regiunea occipitală, echimoză și excoriație față, brațul stâng, care conform raportului de expertiză medico-legală nr.2D din 12.02.2016 a Secției Sîngerei Centrului de medicină legală, se atribuie la vătămări grave. La 29 decembrie 2015 Hanganu Andrei a fost internat în ÎMSP "Spitalul raional Sîngerei", unde la 03.01.2016 ca rezultat al vătămărilor grave a decedat.

Acțiunile inculpatului Micușa Pavel, au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art.151 alin.(4) Cod penal, vătămarea intenționată gravă a integrității corporale, adică vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață, vătămare care a provocat decesul victimei.

3. Sentința a fost contestată cu apel de către acuzatorul de stat, care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Budeanu Dan și Micușa Pavel să fie recunoscuți vinovați și condamnați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.151 alin.(4) Cod penal, și să-i fie aplicată pedeapsa închisorii pe termen de 13 ani, pentru fiecare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

În motivarea apelului a invocat că, prima instanță nu a dat nicio apreciere

probatoriului acumulat în cadrul urmăririi penale.

De asemenea, acuzarea menționează că, deși inculpații Budeanu Dan și Micușa Pavel nu și-au recunoscut vina în comiterea infracțiunii încriminate, faptul aplicării loviturilor corporale victimei Hanganu Andrei, se confirmă prin declarațiile martorilor, rapoartele de expertiză, precum și prin procesul-verbal de audiere a lui Micușa Pavel în calitate de învinuit, date citirii în ședința de judecată și declarațiile inculpatului Budeanu Dan, depuse în ședința de judecată.

La fel, acuzarea menționează că, aprecierea critică a raportului de expertiză medico-legală nr.2/D din 12.02.2016, pe motiv că expertul n-a putut stabili cu certitudine momentul provocării leziunilor corporale, indicând doar ca fiind nu mai puțin de 3-4 zile până la deces, pune la îndoială obiectivitatea instanței de judecată.

A remarcat că, toate probele administrate și prezentate de acuzare, au fost apreciate neobiectiv de instanță, iar poziția apărării, precum că leziunile corporale depistate la Hanganu Andrei, care au dus la decesul acestuia, ar fi apărut în alte circumstanțe: de la cădere, fie în urma unei boli de „epilepsie”, fie că ar fi fost în stare avansată de ebrietate alcoolică, nu și-a regăsit confirmare în urma examinării tuturor probelor.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 iulie 2021, a fost admis apelul procurorului, casată parțial sentința, în latura achitării inculpaților de sub învinuirea adusă în comiterea infracțiunii prevăzute de art.151 alin.(4) Cod penal, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care:

- Budeanu Dan a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.151 alin.(4) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 13 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis;

- Micușa Pavel a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.151 alin.(4) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 13 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

În rest, sentința a fost menținută în partea încetării procesul penal în privința lui Budeanu Dan învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.179 alin.(2) Cod penal, în legătură cu retragerea plângerii de către partea vătămată.

4.1. În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a indicat că, solicitându-se doar verificarea și aprecierea probelor cercetate în cadrul primei instanțe, careva probe noi nici acuzarea și nici apărarea, nu au prezentat,.

Astfel, instanța de apel a constatat, că Budeanu Dan, la data de 26.12.2015, aproximativ la ora 22:30, împreună cu Micușa Pavel, au mers la domiciliul consăteanului Hanganu Andrei, în satul Cotiujenii Mici, raionul Sîngerei, și pe motiv că îl suspectau în sustragerea unor bunuri de la ruda Ifodi Galina, i-a aplicat lovituri cu mâna în față. Ulterior l-au condus pe Hanganu Andrei la domiciliul lui Ungureanu Serghei din același sat, unde acționând de comun cu Micușa Pavel, intenționat, i-a aplicat mai multe lovituri cu mâinile și picioarele peste corp și cap. Ca rezultat al acestor acțiuni, Hanganu Andrei a primit vătămări corporale sub formă de trauma craniu-cerebrală închisă cu hematom subdural, hemoragie subarahnoidală, contuzie cerebrală, edem cerebral, compresie cerebrală, hemoragie în țesuturile moi regiunea occipitală, excoriație regiunea occipitală, echimoză și excoriație pe față, brațul stâng, care conform raportului de expertiză medico-legală nr.2D din 12.02.2016 a Secției Sîngerei Centrului de medicină legală, se atribuie la vătămări corporale GRAVE. La data de 29.12.2015 Hanganu Andrei a fost internat în ÎMSP ”Spitalul raional Sîngerei”, iar la 03.01.2016, ca rezultat al vătămarilor grave, a decedat.

Micușa Pavel, la data de 26.12.2015, în jurul orelor 22:30, împreună cu Budeanu

Dan, s-au deplasat la domiciliul consăteanului Hanganu Andrei, în satul Cotiujenii Mici, raionul Sîngerei, și pe motiv că îl suspectau în sustragerea unor bunuri de la ruda Ifodi Galina l-au condus pe Hanganu Andrei la domiciliul lui Ungureanu Serghei din același sat, unde acționând de comun cu Budeanu Dan, intenționat, i-au aplicat mai multe lovituri cu mâinile și picioarele peste corp și cap lui Hanganu Andrei. Ca rezultat al acestor acțiuni lui Hanganu Andrei i-au fost cauzate vătămări corporale sub formă de trauma craniu-cerebrală închisă cu hematom subdural, hemoragie subarahnoidală, contuzie cerebrală, edem cerebral, compresie cerebrală, hemoragie în țesuturile moi regiunea occipitală, excoriație în regiunea occipitală, echimoză și excoriație pe față, brațul stâng, care conform raportului de expertiză medico-legală nr.2D din 12.02.2016 a Secției Sîngerei Centrului de medicină legală, se atribuie la vătămări GRAVE. La data de 29.12.2015 Hanganu Andrei a fost internat în ÎMSP ”Spitalul raional Sîngerei”, iar la 03 ianuarie 2016, ca rezultat al vătămărilor grave, a decedat.

Instanța de apel a conchis că, prin acțiunile sale intenționate, Budeanu Dan și Micușa Pavel au săvârșit infracțiunea prevăzută de art.151 alin.(4) Cod penal, vătămarea intenționată gravă a integrității corporale și a sănătății, care este periculoasă pentru viață, vătămare care a provocat decesul victimei.

În opinia instanței de apel, prima instanță eronat a apreciat probele, nu a luat în considerație prevederile art.101 Cod de procedură penală, din care motiv greșit a conchis că inculpații Budeanu Dan și Micușa Pavel urmează a fi achitați de sub învinuirea înaintată.

Instanța de apel a conchis că, vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunii de vătămarea intenționată gravă a integrității corporale se dovedește prin următoarele probe veridice, concludente, pertinente și utile, care coroborează între ele: declarațiile martorului Siminică Zinaida (f.d.101-103, vol. II); declarațiile martorului Țaruș Elena (f.d.97-100, vol. II); declarațiile martorului Rebeja Maria (f.d.104, vol. II); declarațiile martorului Caraman Galina (f.d.111-112, vol. II); declarațiile martorului Golovatiuc Ala (f.d.107-110, vol. II); declarațiile martorilor Platon Svetlana, Lozovan Lilia, Baciuc Marcela, Hajevschi Ludmila, Vieru Iurie, Moraru Elena, Melniciuc Cristian și Boicenco Mihail.

Instanța de apel a reiterat că, succesul victimei Hanganu Tatiana, partea vătămată Ungureanu Nicolai și martorul Micușa Lidia, sunt la moment decedați (f.d.199, 217, vol. II; f.d.13, vol. III), cu acordul părților, care au pledat pentru darea citirii declarațiilor acestora și în conformitate cu prevederile art.371 alin.(2) Cod de procedură penală, acuzarea și corespunzător apărarea, au dat citire declarațiilor acestora, date în instanța de fond, fapt ce se conformează și hotărârii *Ludi c. Elveției* din 15.06.1992, în care Curtea a statuat, că există o încălcare a art.6 §1 din Convenție chiar și atunci când proba nu a fost singura care a fundamentat condamnarea, dacă instanțele naționale nu au oferit un motiv întemeiat pentru absența martorului. La caz, ultimii fiind decedați, se consideră oportun de a se da citire declarațiilor acestora din instanța de fond, precum și de la urmărirea penală.

În acest sens, instanța de apel a indicat că, s-au dat citire declarațiilor succesului victimei Hanganu Tatiana (decedată), depuse în instanța de fond (f.d.92-96, vol. II); ale părții vătămate, Ungureanu Nicolae (decedat) depuse în cadrul urmăririi penale (f.d.88-91, vol. II); declarațiilor martorului, Micușa Lidia (decedată) depuse în cadrul urmăririi penale (f.d.123, vol. I).

Totodată, instanța de apel a menționat că, vina inculpaților în comiterea infracțiunii imputate mai este demonstrată și prin următoarele probe scrise: procesul-verbal de sesizare despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea infracțiunii din 04.01.2016 (f.d.81, vol. I); raportul privind recepționarea apelului telefonic din 02.01.2016 (f.d.82, vol. I); procesul-

verbal de cercetare la fața locului și foto tabel din 04.01.2016 (f.d.85-89, vol. I); procesul-verbal de cercetare la fața locului și foto tabel din 04.01.2016 (f.d.90-92, vol. I); copia certificatului medical constatator al decesului din 04.01.2016 (f.d.100, vol. I); rezoluția medicală nr.1135 din 11.01.2016 și certificatul medical nr.46 din 11.01.2016 (f.d.101-102, vol. I); cererea Tatianeii Hanganu din 15.03.2016 de recunoaștere a acesteia în calitate de succesori legal al victimei (f.d.106, vol. I); ordonanța de recunoaștere în calitate de succesori al victimei din 15.03.2016 (f.d.107-108, vol. I); procesul-verbal de audiere a martorului Hanganu Tatiana din 04.01.2016 (f.d.109, vol. I); procesul-verbal de audiere a martorului Hanganu Tatiana din 15.03.2016 (f.d.110, vol. I); procesul-verbal de audiere a martorului Hanganu Tatiana din 23.04.2016 (f.d.111, vol. I); procesul-verbal de audiere a martorului Hanganu Tatiana din 28.10.2016 (f.d.112, vol. I); procesul-verbal de confruntare dintre succesorul legal Hanganu Tatiana și învinuitul Micușă Pavel din 29.08.2016 (f.d.138-139, vol. I); ordonanța privind autorizarea ridicării informației privind convorbirile telefonice din 10.05.2016 (f.d.140-141, vol. I); încheierea din 12.05.2016 (f.d.145, vol. I); copia procesului-verbal de predare a informației în cadrul efectuării măsurii speciale de investigații (f.d.146, vol. I); raportul de constatare medico-legală nr.5 (f.d.149-150, vol. I); raportul de expertiză medico-legală nr.2D din 5.01.2016 (f.d.154, vol. I); raportul de expertiză medico-legală nr.67D din 15.04.2016 (f.d.161, vol. I); raportul de expertiză medico-legală nr.187D din 16.08.2016 (f.d.168, vol. I); ordonanța de ridicare din 28.10.2016 (f.d.172, vol. I); procesul-verbal de ridicare din 28.10.2016 (f.d.173, vol. I); copia trimitere-extras (f.d.175, vol. I); extrasul din Registrul de Stat al Populației pe numele lui Budeanu Dan (f.d.176, vol. I); documentele eliberate de ÎS,,CRIS Registru,, (f.d.177, vol. I); revendicarea pe numele lui Budeanu Dan (f.d.178, vol. I); rezoluția medicală nr.460 din 24.05.2016 pe numele lui Budeanu Dan (f.d.179, vol. I); certificatul medical nr.951 din 24.05.2016 pe numele lui Budeanu Dan (f.d.180, vol. I); cazierul contravențional pe numele lui Budeanu Dan (f.d.181, vol. I); extrasul de la Poliția de Frontieră (f.d.182, vol. I); caracteristica pe numele lui Budeanu Dan (f.d.183, vol. I); ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuīt a lui Budeanu Dan din 24.02.2016 (f.d.186, vol. I); procesul-verbal de audiere a învinuitului Budeanu Dan din 23.05.2016 (f.d.198, vol. I); extrasul din Registrul de Stat al Populației pe numele lui Micușă Pavel (f.d.199, vol. I); certificatul medical nr.950 din 24.05.2016, rezoluție medicală nr.459 din 24.05.2016 (f.d.200-201, vol. I); revendicarea pe numele lui Micușă Pavel (f.d.202, vol. I); cazierul contravențional pe numele lui Micușă Pavel (f.d.203, vol. I); caracteristica lui Micușă Pavel (f.d.204, vol. I); informație de la Inspectoratul de Poliție Sîngerei (f.d.205-208, vol. I); procesul-verbal de audiere a bănuītului Micușă Pavel din 10.05.2016 (f.d.214-215, vol. I); procesul-verbal de audiere a învinuitului Micușă Pavel din 09.08.2016 (f.d.226-228, vol. I); procesul-verbal de sesizare despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea infracțiunii din data de 21.08.2017 (f.d.234, vol. I); cererea lui Ungureanu Nicolae privind recunoașterea acestuia în calitate de parte vătămātă din 21.08.2017 (f.d.236, vol. I); ordonanța de recunoaștere în calitate de parte vătămātă a lui Ungureanu Nicolae (f.d.237, vol. I); procesul-verbal de audiere a părții vătămāte Ungureanu Nicolae din 21.08.2017 (f.d.238-239, vol. I); cererea lui Ungureanu Nicolae din 22.12.2017 (f.d.63, vol. II).

Prin urmare, instanța de apel a conchis cā, probatoriul administrat demonstrează cu certitudine vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunii incriminate și combat argumentele inculpaților, or, prima instanță neobiectiv a apreciat declarațiile martorilor drept fapte ce confirmă nevinovăția inculpaților, selectând doar circumstanțele ce prevalează poziția părții apărării asupra poziției acuzării, nefiind luate în considerație

totalitatea probelor acumulate pe parcursul procesului, nefiind efectuată coroborarea declarațiilor cu probele scrise din materialele cauzei, ci a parcurs la interpretarea în parte a unor secvențe din declarațiile martorilor.

S-a reținut că, declarațiile martorilor apărării: Micușa Lidia, Boicenco Mihail și Melniciuc Cristian, în nici un mod nu dezvinovățesc inculpații, ori, ele probează anume faptul că în acea seară a avut loc un conflict între inculpații Budeanu Dan și Micușa Pavel, pe de o parte și victima Hanganu Andrei și partea vătămată Ungureanu Nicolae, pe de altă parte, conflict ce s-a soldat cu maltratarea celor din urmă. Însăși Micușa Lidia a indicat că *"nepotul ei, Budeanu Dan l-a lovit de două ori cu palma peste față pe Hanganu Andrei, ultimul indicând că bunurile au fost sustrase de Ungureanu Nicolai. Toți au mers la Ungureanu Nicolai și deja în ograda gospodăriei acestuia, deoarece râdea de ei, Budeanu Dan l-a lovit de două ori cu pumnul pe Ungureanu Nicolai, acesta lipindu-se de perete"*.

În coroborare cu declarațiile succesului victimei, părții vătămate și a martorilor audiați nemijlocit în instanța de apel și în completarea probatoriului reiterat, vin și probele scrise. Astfel, potrivit raportului de expertiză medico-legală nr.2D din 12.02.2016 a Secției Sîngerei Centrului de medicină legală, decesul lui Hanganu Andrei a survenit în rezultatul traumei cranio-cerebrale închise cu hematom subdural, hemoragie subarahnoidală, contuzie cerebrală, edem cerebral, compresie cerebrală. S-au mai depistat hemoragie în țesuturile moi regiunea occipitală, excoriație regiunea occipitală, echimoză și excoriație pe față, brațul stîng. Leziunile corporale descrise poartă caracter vital au o vechimea nu mai puțin de 3-4 zile până la deces, de la acțiunea traumatică a unui corp, obiect dur-contodent și după caracterul său se califică ca GRAVE periculoase pentru viață. Conform datelor din fișa medicală a bolnavului de staționar decesul a survenit la 03.01.2016, la ora 4:00. În proba de sânge prelevat de la cadavrul Hanganu Andrei alcool etilic nu s-a depistat (f.d.154, vol. I), precum și raportul de expertiză medico-legală nr.67 D din 19.04.2016 a Secției Sîngerei Centrului de medicină legală, conform căruia victima Hanganu Andrei putea fi în orice poziție față de atacant, putea să săvârșească acțiuni de sine stătător, să se deplaseze la distanțe nu mari (f.d.161, vol. I).

Cu referire la declarațiile inculpaților Budeanu Dan și Micușa Pavel, instanța de apel le-a apreciat ca nefiind veridice, or, astfel de depoziții au fost oferite de inculpați în sensul de a se eschiva de la răspunderea penală.

În acest sens, instanța de apel a stabilit că Micușa Pavel în cadrul audierii sale în calitate de bănuț a relatat că *"...aflându-se la poarta gospodăriei lui Hanganu Andrei, pe motiv că acesta nu voia să recunoască furtul, nepotul său, Budeanu Dan i-a aplicat acestuia o lovitură cu palma în regiunea feței și după această lovitură acesta le-a relatat unde se află bunurile sustrase de el împreună cu Ungureanu Nicolae de la Micușa Lidia. Ajungând la Ungureanu Nicolae, deoarece acesta nu recunoștea că a furat bunuri el i-a aplicat o lovitură cu palma în regiunea feței, ultimul așezându-se la pământ și acoperindu-și fața cu mâinile. Ulterior, l-a mai lovit pe Hanganu Andrei de două ori cu palma peste umărul drept sau stîng nu-și amintește precis și i-a spus acestuia să plece acasă"*. Deja în instanța de apel a indicat că nu-și susține declarațiile date în cadrul urmăririi penale, indicând că, *"...deoarece Ungureanu Nicolae a început să înjure, Budeanu Dan l-a lovit cu o palmă peste față și ulterior i-a mai aplicat două lovituri cu pumnul, la care ultimul așezându-se jos, a mai fost lovit de Budeanu Dan cu piciorul spunându-i-se să se ridice. A mai relatat, că în ograda la Ungureanu Serghei pe Hanganu Andrei nu l-a lovit nimeni, iar acesta cu toate că era în stare de ebrietate avansată nu cădea pe jos"*.

Budeanu Dan însă a dat declarații care vin în contradicție cu declarațiile date de

inculpatul Micușă Pavel, acesta indicând că ”...ulterior mergând pe drum spre gospodăria lui Ungureanu Nicolae el i-a tras lui Hanganu Andrei o palmă peste față. Ajungând în gospodăria lui Ungureanu Nicolae l-au strigat pe acesta și a ieșit Ungureanu Nicolae și tatăl acestuia, Ungureanu Serghei. A mai relatat, că pe Ungureanu Nicolae el l-a lovit de două ori cu pumnul în față și cu piciorul în spate. În ogradă la Ungureanu Nicolae pe Hanganu Andrei nu la bătut nimeni, nu poate explica din ce cauză Ungureanu Serghei și Ungureanu Nicolae au dat declarații precum că el împreună cu Micușă Pavel l-au maltratată pe Hanganu Andrei. Careva leziuni în acea zi la Hanganu Andrei el n-a văzut și din gospodăria lui Ungureanu Nicolae, Hanganu Andrei a plecat de sine stătător”.

Astfel, instanța de apel a conchis, că declarațiile inculpaților nu-s consecvente și vin în contradicție cu însăși declarațiile date de ei, precum și cu întreg probatoriul administrat, le-a catalogat ca metodă de apărare care sunt lipsite de un caracter rezonabil de credibilitate.

Cu referire la argumentele apărării, în susținerea nevinovăției inculpaților, potrivit căreia, victima și-ar fi produs leziunile în cauză în urma căderii de la înălțimea propriului corp, urmare a tulburării de comportament datorită consumului de alcool, precum și fiind bolnav epileptic, alegație care o bazează pe raportul de constatare medico-legală datat cu 04.01.2016 (f.d.149, vol. I), nefiind clar din ce considerente, or, în raportul în cauză nu-i specificat eventualul mecanism de producere a vătămarilor corporale, precum și făcând trimitere la concluziile raportului de expertiză din 16.08.2016 potrivit căreia,vătămarile corporale indicate au putut fi cauzate atât de la acțiunea unui corp(uri) obiect(e) dur-contondent, cât și la căderea de pe suport propriu și lovirea cu regiunea vătămată (capul) de așa obiect (e) corp (uri) suprafață (e) dur-contondente (f.d.168, vol. I), instanța de apel a apreciat ca fiind irelevantă, fiind catalogată ca o metodă de apărare a inculpaților, or, vine în contradicție cu suportul probant administrat potrivit căruia, inculpații l-au maltratată pe Hanganu Andrei la 26 decembrie 2015, aproximativ la ora 22.30, fapt ce coroborează perfect cu concluzia din raportul de expertiză medico-legală nr.2D din 12 februarie 2016 a Secției Sîngerei Centrului de medicină legală, potrivit căreia, ”...leziunile corporale descrise poartă caracter vital au o vechimea nu mai puțin de 3-4 zile până la deces, de la acțiunea traumatică a unui corp, obiect dur-contondent.” În același context, instanța de apel a precizat că concluzia expertului nr.2D din 12 februarie 2016, potrivit căreia ” leziunile corporale descrise poartă caracter vital au o vechimea nu mai puțin de 3-4 zile până la deces, de la acțiunea traumatică a unui corp, obiect dur-contondent”, cât și concluzia raportului de expertiză nr.187D datată cu 16.08.2016, potrivit căreia ”...vătămarile corporale indicate au putut fi cauzate atât de la acțiunea unui corp(uri) obiect(e) dur-contondent, cât și la căderea de pe suport propriu și lovirea cu regiunea vătămată (capul) de așa obiect (e) corp (uri) suprafață (e) dur-contondente”, nu sunt categorice, fiind unele raționamente probabile, care urmează a fi analizate și puse la baza unei decizii, reieșind din relevanța, utilitatea și coroborarea acestora cu întreg probatoriul administrat, fiind evident faptul, că la caz, anume concluzia expertiză nr.2D din 12 februarie 2016, potrivit căreia ” leziunile corporale descrise poartă caracter vital au o vechimea nu mai puțin de 3-4 zile până la deces, de la acțiunea traumatică a unui corp, obiect dur-contondent”, sunt pertinente și coroborează, cu întreg probatoriu administrat, alegațiile apărării având doar un caracter declarativ cu tentă de apărare, or, alte circumstanțe care ar fi provocat leziunile cauzatoare de deces n-au fost.

În opinia instanței de apel, sunt neîntemeiate argumentele părții apărării referitor la faptul că expertul nu a stabilit cu certitudine momentul provocării leziunilor corporale, indicându-se doar orientativ - nu mai puțin de 3-4 zile anterior survenirii decesului, fiind

totodată total deplasată la acest capitol concluzia instanței de fond care a conchis că, *”se conturează faptul că, deși, conform raportului de expertiză menționat supra, cauzarea leziunilor au avut loc în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur și au o vechime nu mai puțin de 3-4 zile, însă nu se indică cu precizie timpul apariției acestora. Astfel, instanța de judecată remarcă că diagniza timpului a vătămarilor corporale, conform raportului au fost stabiliți în perioada anterior datei de 29 decembrie 2015, pentru a exclude perioada aflării în spital”* or, expertul operează cu raționamente certe și probabile, și la caz dacă a indicat un termen aproximativ, atunci e evident faptul, că a fost în imposibilitate de a se expune cu certitudine asupra timpului cauzării leziunilor corporale, fiind inadmisibile astfel de aluzii.

Referitor la pedeapsa aplicată inculpaților, instanța de apel a ținut cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de faptul că infracțiunea săvârșită de inculpați face parte din categoria infracțiunilor deosebit de grave, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, a stabilit inculpaților pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 13 ani.

Cu privire la încetarea procesului penal privind învinuirea adusă lui Budeanu Dan în comiterea infracțiunii prevăzute de art.179 alin.(2) Cod penal, în legătură cu retragerea plângerii de către partea vătămată, sentința n-a fost contestată, iar instanța de apel negăsind temei de intervenire, astfel, sentința a fost menținută.

5. Avocatul Basisto Ghenadie în numele inculpaților Budeanu Dan și Micușa Pavel, în temeiul art.427 alin.(1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare.

În argumentarea recursului, apărarea susține că instanța de apel nu a dat o apreciere corectă circumstanțelor faptice, iar pe cale de consecință a contribuit la pronunțarea unei hotărâri vădit ilegale. La materialele dosarului nu există nici o probă care ar fi fost cercetată în instanța de judecată și prin care s-ar confirma faptul că inculpații ar fi comis infracțiunea.

De asemenea, recurentul menționează că, dând o nouă interpretare declarațiilor martorilor care au fost audiați în instanța de fond și care au determinat prima instanță de a se îndoii de acuzații și a motiva achitarea, instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor legale și a constatat vinovăția inculpaților, bazându-se preponderent pe probele cercetate de prima instanță, care inițial au fost puse la baza achitării inculpaților.

Mai indică apărarea că, în speță, instanța de apel a neglijat cerințele menționate, limitându-se doar la reținerea formală a argumentelor procurorului din cererea de apel.

6. Procurorul a depus referință la recursul ordinar declarat de partea apărării, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, or, instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate în recurs, astfel că decizia contestată conține motive clare pe care se întemeiază soluția.

7. Judecând recursul ordinar pe baza materialelor din dosar și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit consideră că, acesta urmează a fi respins ca inadmisibil, din considerentele ce urmează a fi expuse în continuare.

Conform prevederilor art.435 alin.(1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să-l respingă ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

În conformitate cu prevederile art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art.427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu

recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Reieșind din conținutul recursului declarat, Colegiul penal lărgit atestă că, titularul acestuia invocă în calitate de temeiuri pentru casarea deciziei instanței de apel art.427 alin.(1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, care stabilesc că, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile, când: 6) instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; 8) nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Așadar, titularul cererii de recurs, în esență, are o poziție unică pentru care pledează în recurs, și anume invocă dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, precum și cu soluția instanței de apel privitor la condamnarea inculpaților în baza art.151 alin.(4) Cod penal, solicitând casarea deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare.

Analizând decizia instanței de apel prin prisma erorilor de drept prevăzute de art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit constată, că aceste erori de drept nominalizate de către recurent, nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului, dat fiind faptul, că instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art.art.414 alin.(1), 417 alin.(8) Cod de procedură penală, și hotărârea adoptată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată, dispozitivul fiind expus clar, iar careva erori grave de fapt care ar fi afectat soluția instanței, nu s-au stabilit.

Astfel, potrivit prevederilor art.414 alin.(1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Prevederile art.417 alin.(8) Cod de procedură penală, stabilesc că decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit notează că motivarea unei hotărâri reprezintă un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat în speță.

Analizând conținutul recursului declarat, Colegiul penal lărgit constată că apărarea critică modalitatea de apreciere a probelor de către instanța de apel, însă, cu referire la faptul dacă chestiunea de apreciere a probelor poate fi invocată la această etapă a procedurilor, instanța de recurs reiterează, că motivele de reapreciere a probelor, nu se conțin în temeiurile prevăzute la alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, și astfel nu pot fi considerate ca motiv sub aspectul casării ca fiind ilegală a hotărârii contestate, deoarece instanța de recurs nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele de fond, aceasta fiind sarcina primordială a instanțelor respective.

Referitor la argumentul apărării precum că instanța de apel nu a respectat procedura prevăzută de art.415 alin.(2¹) Cod de procedură penală, în sensul că după pronunțarea sentinței de achitare, instanța de apel și-a întemeiat soluția de condamnare pe aceleași probe care au fost examinate în prima instanță, însă verificând alegațiile apărării în raport cu materialele dosarului cauzei, Colegiul penal lărgit conchide că acestea sunt declarative,

deoarece reieșind din procesul-verbal al ședințelor de judecată, instanța de apel cu respectarea garanțiilor prevăzute în art.6 § 1 din CtEDO, a audiat martorii acuzării și a cercetat probatoriul administrat la dosar în conformitate cu principiile nemijlocirii și contradictorialității, sub acest aspect nefiind sesizate careva încălcări de procedură.

Așadar, în instanța de apel au fost audiați pe viu martorii Siminică Zinaida, Țăruș Elena, Rebeja Maria, Caraman Galina, Golovatiuc Ala, Platon Svetlana, Lozovan Lilia, Baciuc Marcela, Hajevschi Ludmila, Vieru Iurie, Moraru Elena, Melniciuc Cristian, Boicenco Mihail, a căror declarații au constituit o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpaților.

La finalizarea cercetării judecătorești, inculpații și apărarea nu au avut obiecții, nu au solicitat audierea suplimentară a martorilor, iar procesul-verbal al ședinței de judecată, ulterior, nu a fost obiectat de către părți în ordinea prevăzută de legislația procesuală.

Instanța de recurs respinge argumentele apărării precum că instanța de apel a reținut declarațiile succesului victimei Hanganu Tatiana, în contextul în care aceasta nu s-a expus asupra faptelor cunoscute de ea personal, dar a descris circumstanțele care iau devenit acesteia cunoscute anume de la Ungureanu Serghei, astfel potrivit prevederilor art.414 alin.(4) Cod de procedură penală, instanța de apel, în vederea soluționării apelului era în drept să dea o nouă apreciere a probelor, ceea ce instanța și a realizat. Invocarea de către apărare a erorii grave de fapt la aprecierea declarațiilor succesului victimei Hanganu Tatiana nu a fost motivată de către recurent, iar instanța de recurs, reieșind din principiul contradictorialității procesului penal, nu este în drept să completeze temeiurile sau argumentele recursului, acest argument fiind vădit neîntemeiat.

Astfel, din conținutul deciziei recurate rezultă în mod clar raționamentele care au fundamentat soluția instanței de apel cu privire la condamnarea lui Budeanu Dan și Micușă Pavel, fiind elucidate pe deplin și discordanțele dintre declarațiile succesului victimei Hanganu Tatiana, Colegiul penal reține că instanța de apel corect s-a axa anume pe declarațiile lui Ungureanu Nicolae date în cadrul urmăririi penale, or, ele vin în coroborare perfectă cu probele scrise, inclusiv și cu declarațiile succesului victimei Hanganu Tatiana, circumstanțe care iau devenit acesteia cunoscute anume de la Ungureanu Serghei, în ograda și prezența căruia a derulat fapta în cauză, întrucât, ulterior Ungureanu Nicolae, deja în instanța de judecată, a trecut sub tăcere unele circumstanțe, fiind evident faptul, că intenționa să ușureze situația inculpaților din anumite motive, fapt despre care ne indică și retragerea plângerii pe art.179 alin.(2) Cod penal cu solicitarea încetării urmăririi penale pe acest capăt de acuzare.

În acest sens Colegiul penal atestă, că la soluționarea cauzei instanța de apel a ținut cont de prevederile art.art.99-101, 414 Cod de procedură penală, a cercetat probele sub toate aspectele, verificându-le și apreciindu-le prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, astfel întemeiat ajungând la concluzia privind recunoașterea vinovăției inculpaților Budeanu Dan și Micușă Pavel în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.151 alin.(4) Cod penal.

Cu referire la criticele invocate de recurent sub aspectul pct. 8 alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, Colegiul penal menționează, că temeiul de drept invocat prevede, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, atunci când nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

În acest sens instanța de recurs menționează, că potrivit art.113 alin.(1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii

exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii prevăzute de norma penală.

Colegiul penal reține, că acest temei include cazurile când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele constitutive, ori când nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii.

Potrivit materialelor cauzei, prima instanță i-a achitat pe Budeanu Dan și Micușa Pavel de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.151 alin.(4) Cod penal, din motiv că nu există fapta infracțiunii.

La rândul său, instanța de apel fiind investită cu judecarea apelului acuzatorului de stat, a casat sentința primei instanțe și a pronunțat o nouă hotărâre privind modul stabilit pentru prima instanță, prin care Budeanu Dan și Micușa Pavel au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza art.151 alin.(4) Cod penal, vătămarea intenționată gravă a integrității corporale, adică vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață, vătămare care a provocat decesul victimei.

Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel a dat o argumentare amplă soluției pronunțate, apreciind just că probatoriul administrat dovedește săvârșirea de către inculpați a infracțiunii prevăzute de art.151 alin.(4) Cod penal, or, fapta reținută în sarcina inculpaților, se demonstrează prin declarațiile martorilor Siminică Zinaida, Țăruș Elena, Rebeja Maria, Caraman Galina, Golovatiuc Ala, Platon Svetlana, Lozovan Lilia, Baciuc Marcela, Hajevschi Ludmila, Vieru Iurie, Moraru Elena, Melniciuc Cristian, Boicenco Mihail, precum și prin probe administrate de acuzare și cercetate în instanța de apel.

Sub acest aspect, însă, se impune precizarea că vinovăția inculpaților a fost dovedită indubitabil din probele acumulate, în coroborare cu declarațiile succesului victimei Hanganu Tatiana, partea vătămată Ungureanu Nicolai și martorul Micușa Lidia, care la moment sunt decedați (f.d.199, 217, vol. II; f.d.13, vol. III), astfel, cu acordul părților, care au pledat pentru darea citirii declarațiilor acestora și în conformitate cu prevederile art.371 alin.(2) Cod de procedură penală, acuzarea și corespunzător apărarea, au dat citire declarațiilor acestora, date în instanța de fond, fapt ce se conformează și hotărârii *Ludi c. Elveției* din 15.06.1992, în care Curtea a statuat, că există o încălcare a art.6 §1 din Convenție chiar și atunci când proba nu a fost singura care a fundamentat condamnarea, dacă instanțele naționale nu au oferit un motiv întemeiat pentru absența martorului. La caz, ultimii fiind decedați, instanța de apel a considerat oportun de a da citire declarațiilor acestora din instanța de fond, precum și de la urmărirea penală.

Astfel, nu pot fi reținute argumentele apărării cu privire la lipsa probatoriului care ar demonstra că inculpații Budeanu Dan și Micușa Pavel nu au săvârșit infracțiunea de vătămarea intenționată gravă a integrității corporale, întrucât în acest sens instanța de apel corect a ajuns la concluzia privind vinovăția inculpaților, reieșind din cercetarea și analiza amplă a probelor administrate în cauza penală, stabilind cu certitudine că acțiunile inculpaților, întrunesc elementele componente ale infracțiunii prevăzute de art.151 alin.(4) Cod penal, or, prima instanță neobiectiv a apreciat declarațiile martorilor drept fapte ce confirmă nevinovăția inculpaților, selectând doar circumstanțele ce prevalează poziția părții apărării asupra poziției acuzării, nefiind luate în considerație totalitatea probelor acumulate pe parcursul procesului, nefiind efectuată coroborarea declarațiilor cu probele scrise din materialele cauzei, ci a parcurs la interpretarea în parte a unor secvențe din declarațiile martorilor.

Față de cele ce preced, Colegiul penal lărgit reține că, verificând legalitatea și

temeinicia hotărârii atacate, instanța de apel corect a ajuns la concluzia că faptele inculpaților Budeanu Dan și Micușa Pavel întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de vătămarea intenționată gravă a integrității corporale, care este periculoasă pentru viață, vătămare care a provocat decesul victimei, soluție care este descrisă la pct.4.1. din decizie și pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, reiterarea acesteia nefiind necesară.

Or, în cazul în care instanțele de fond și-au motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor instanțe (*Helle c. Finlandei, hotărârea din 19 decembrie 1997; Garcia Ruiz c. Spania, hotărârea din 21 ianuarie 1999*).

Prin urmare Colegiul penal lărgit atestă că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța nu a comis erori de drept, care ar genera casarea deciziei adoptate, fapt ce impune respingerea, ca inadmisibil a recursului ordinar declarat de avocatul Basisto Ghenadie în numele inculpaților, cu menținerea deciziei atacate.

8. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

Respinge ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de către avocatul Basisto Ghenadie în numele inculpaților Budeanu Dan și Micușa Pavel, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 iulie 2021, în cauza penală în privința lui *Budeanu Dan xxxx și Micușa Pavel xxxx*, cu menținerea deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 16 iunie 2022.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Toma Nadejda

Cobzac Elena

Plămădeală Ghenadie